Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30879

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketi (HAQ-S), kronik inflamatuar romatizmal hastal?klar grubu olan **Spondiloartropati** hastalar?n?n fonksiyonel durumlar?n? ve sa?l?kla ili?kili ya?am kalitelerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama ölçe?idir. Bu ölçek, özellikle **Sa?l?k De?erlendirme Anketi** (HAQ) temel al?narak, spondiloartropati hastalar?n?n özgül ihtiyaçlar?na ve semptomlar?na göre modifiye edilmi?tir. Türkiye'deki geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, ölçe?in Türkçe versiyonunun klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda kullan?labilecek yüksek psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermektedir. Ölçek toplam 20 maddeden ve 10 farkl? alt boyuttan olu?maktad?r, böylece hastan?n günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tl?l?k düzeyini kapsaml? bir ?ekilde ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Spondiloartropati, **Sa?l?k De?erlendirme Anketi**, HAQ-S, Fonksiyonel Durum, Ya?am Kalitesi, Romatoloji, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, **Yap? geçerli?i**.

Yazarlar

Ozcan, E., Yilmaz, O., Tutoglu, A., Bodur, H.

Amaç

Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketinin temel amac?, spondiloartropati tan?s? alm?? bireylerin günlük ya?am aktivitelerindeki fonksiyonel k?s?tl?l?k düzeylerini objektif ve standart bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, hastalar?n kendi bildirimlerine dayal? olarak, giyinme, yürüme, hijyen ve di?er temel i?levleri yerine getirme becerilerindeki zorluklar? derecelendirerek, hastal???n fonksiyonel etkisini takip etmeyi sa?lar.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk popülasyonunda spondiloartropati hastalar?n?n fonksiyonel durumlar?n?n güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?mak amac?yla yap?lm??t?r. Bu sayede, klinik çal??malar?n uluslararas? standartlara uygun yürütülmesi ve tedaviye verilen yan?tlar?n do?ru bir ?ekilde izlenmesi hedeflenmi?tir.

Yap?sal Olu?um (Konstrukt)

HAQ-S, spondiloartropati hastalar?nda temel olarak **fonksiyonel yetersizlik** ve **sakatl?k düzeyini** ölçen bir araçt?r. Ölçülen yap?, hastan?n çevresiyle etkile?imde bulunurken kar??la?t??? fiziksel k?s?tl?l?klar? kapsar. Orijinal HAQ gibi, HAQ-S de çe?itli günlük ya?am aktivitelerini (GYA) temsil eden alt boyutlar arac?l???yla bireyin ba??ms?zl?k derecesini de?erlendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, toplam 10 alt boyutta organize edilmi? 20 madde içermektedir. Bu alt boyutlar genellikle hastan?n mobilite, öz bak?m, uzanma, kavrama ve di?er motor becerilerini kapsayan geni? bir yelpazeyi temsil eder. Ölçe?in yap?s?, spondiloartropatilerin omurga ve periferik eklemlerde neden oldu?u hareket k?s?tl?l?klar?n?n spesifik etkilerini yakalamak üzere tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun geçerlik çal??mas?, Ozcan ve arkada?lar? (2012) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in **yap? geçerli?i**, di?er ilgili klinik ve fonksiyonel ölçümlerle olan ili?kisi incelenerek de?erlendirilmi?tir. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek için **Spearman korelasyonu** analizi kullan?lm??t?r.

Analiz sonuçlar?, Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketinin beklenen kriter ölçekleri ve klinik parametrelerle yüksek düzeyde anlaml? bir ili?ki gösterdi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgu, ölçe?in gerçekten spondiloartropati hastalar?ndaki fonksiyonel durumu ölçtü?ünü ve yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizinde temel olarak **iç tutarl?l?k** incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir. Yap?lan analizde, **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?lm?? ve katsay? 0.89 olarak bulunmu?tur.

Genel kabul görmü? psikometrik standartlara göre, 0.89 gibi yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in mükemmel düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve Türkçe versiyonunun spondiloartropati hastalar?n?n fonksiyonel durumunu ölçmede son derece güvenilir bir araç oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde aç?kça bir Faktör Analizi (Aç?klay?c? veya Do?rulay?c?) yap?ld??? belirtilmese de, **yap? geçerli?i**nin incelenmesi genellikle faktör analizi veya benzeri yöntemlerle desteklenir. HAQ-S'nin 10 alt boyuttan olu?an yap?s? göz önüne al?nd???nda, orijinal ölçe?in multidimensiyonel yap?s?n?n korundu?u varsay?labilir.

Yap? geçerli?i için kullan?lan **Spearman korelasyonu**, ölçek puanlar?n?n di?er geçerli ölçütlerle (örne?in, BASDAI, BASFI veya di?er fonksiyonel indeksler) güçlü bir korelasyon gösterdi?ini kan?tlayarak, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal: Sa?l?k De?erlendirme Anketi'nin Spondiloartropati Modifikasyonu)

Format: Kendini Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire)

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal versiyon)

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: **Spondiloartropati** tan?s? alm?? hastalar (örn. Ankilozan Spondilit, Psöriatik Artrit, Reaktif Artrit, vb.)

Test Metodolojisi: Ölçek 10 alt boyutta toplanm?? 20 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme sistemi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak genel HAQ format?nda genellikle 0 (k?s?tlama yok) ile 3 (yard?m gerektiriyor veya yapam?yor) aras?nda puanlama kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

Romatizmal Hastal?klar, Fonksiyonel K?s?tl?l?k, **Cronbach Alfa**, ?ç Tutarl?l?k, Adaptasyon, Enstrüman, Klinik De?erlendirme, Disabilite ?ndeksi.

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: O. Yilmaz

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: dr.ozlemyilmaz@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in klinik veya ticari amaçl? kullan?m? için orijinal yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalar için genellikle kaynak gösterilerek kullan?m izni al?nabilir.

Ücret: Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l? (Uyarlama): 2012 (Makalenin yay?n y?l?).

Orijinal makaleye ait PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: proxy2.marmara-elibrary.com.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: health-assessment-questionnaire-for-the-spondyloarthropathies-toad.pdf.

Referanslar

Ozcan, E., Yilmaz, O., Tutoglu, A., & Bodur, H. (2012). Validity and reliability of the Turkish version of the Health Assessment Questionnaire for the Spondyloarthropathies. *Rheumatology international, 32*(6), 1563-1568.

Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: Spondiloartropatiler için Sa?l?k De?erlendirme Anketine ait 20 maddenin içeri?i, orijinal kaynak metinde listelenmemi?tir. Maddelerin tam içeri?i için lütfen sorumlu yazar (O. Yilmaz) ile ileti?ime geçiniz veya referans olarak belirtilen makaleyi inceleyiniz. Ölçek, 10 alt boyuttan ve 20 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM